

Haastava, haastavampi, arviointi

Kirsi Saarinen/Tamk
Insinööri 100 vuotta
4.10.2012

”Arviointi on osa oppimista, joten sitä ei pidä pitää irrallisena osana opettamisesta, oppimisesta, kehittämisestä ja kasvattamisesta. Arvioinnin on tuettava opetusta ja oppimista sekä opiskelijan että opettajan kehittymistä”.

Käsitteiden määrittely

Määriteltävä esim. seuraavat:

- Arviointi vs. arvostelu
- Arvioinnin kohde eli jokin taito esim. kielitaito, mitä se tarkoittaa/ mitä se sisältää

Erilaisia arviointityyppejä ja -tapoja

- **1.määrällinen arviointi eli kvantitatiivinen arviointi:**
tietoa kerätään siitä, kuinka paljon on opittu. Opittua tietoa pyritään tällöin mittaamaan määrällisellä suureella. (Koli & Silander 2002.)
- **2. laadullinen arviointi eli kvalitatiivinen arviointi:**
Yleensä tieto siitä, kuinka paljon on opittu eli määrällinen arviointi ei riitä, vaan tarvitaan tietoa oppimisen laadusta. Laadullisessa arvioinnissa kiinnitetään huomiota opiskelijan laajoihin valmiuksiin ja työprosessien hallintaan sekä oman toiminnan arviointitaitoihin. (Koli & Silander 2002.)
- **3.oppimistulosten arviointi**
- **4.oppimisprosessin arviointi**

- **5. normipohjainen arviointi:** opiskelijoita verrataan toisiinsa eli arviointi perustuu toisten suorituksiin eikä opiskelijan omaan aitoon suoritukseen. Tulokset saadaan yleensä noudattamaan normaalijakaumakäyrää. (Atjonen 2007)
- **6. kriteeripohjainen arviointi:** opiskelijoiden suoriutumista verrataan asetettuihin tavoitteisiin eli opiskelijoita ei verrata toisiinsa eikä aseteta paremmuusjärjestykseen. (Atjonen 2007)
- **7. diagnostinen arviointi:** opintojakson tai koulutuksen alussa tehtävää arviointia, jonka avulla saadaan tietoa mm. oppilaiden lähtötasosta. Tätä tietoa tarvitaan mm. opetusprosessin eri vaiheiden suunnittelussa.

- **8. formatiivinen arviointi:** arviointi tapahtuu opetuksen ja opiskelun aikana. Pyrkimyksenä on saada tietoa keskeisten asioiden hallinnasta eli siitä, kuinka asetetut tavoitteet on saavutettu. (Heinonen 2001)
- **9. summatiivinen arviointi:** opetusjakson lopussa tai sen jälkeen tapahtuvaa arviointia. Arvioinnin kohteena on tällöin koko opetusjakson aikana opittujen asioiden määrä ja laatu (Heinonen 2001)
- **10. subjektiivinen arviointi**
- **11. objektiivinen arviointi**

- **12.holistinen arviointi:** osaamista arvioidaan kokonaisuutena ottaen huomioon eri osien (tietojen, taitojen ja asenteiden) suhteet toisiinsa
- **13. analyttinen arviointi**
- **14. itsearviointi:**
 - pitää opettaa ja harjoitella, yli- tai aliarviointi
 - tärkeää sekä opiskelijan että opettajan kehittymisen kannalta
 - ei rajoitu vain koulun sisälle, olennainen osa oppimista sekä elinikäisen oppimisen ja kehittymisen kannalta välttämätöntä eli se on jatkuvaa.
- **15. vertaisarviointi:** pitää opettaa ja harjoitella.
 - oppiminen syvempää

- **16. autenttinen arviointi.**

Arvioinnin kulttuuri, jossa ”opiskelija toimii itselleen päämääriä ja tavoitteita asettavana henkilönä, joka pystyy pohtimaan ja arvioimaan omaa elämis- ja kokemismaailmaansa. Reflektiivinen prosessi auttaa oppimisen jäsentämisessä ja sen ohjaamisessa tavoitteiden suuntaisesti.” (Kohonen 2005, 40.)

Keskeisiä piirteitä:

- arviointi on opetuksen olennainen osa
- opiskelijaa tarkastellaan yksilönä
- arvioinnissa kootaan tietoa useilla eri tavoilla
- arviointi on jatkuvaa ja ulottuu pitkälle aikavälille

- arviointitietoa käytetään oppimisen parantamiseen
- opetussuunnitelmassa on mahdollista tehdä erilaisia yksilöllisiä valintoja, jotka mahdollistavat omaehtoisia opiskelun osioita
- arviointi tukee opiskelijan reflektiivisten taitojen, itsearvioinnin ja kriittisen ajattelun kehittymistä
- arviointi rohkaisee yhteistoiminnallista työskentelyä
- arvioinnissa opiskelijan tavoitteita verrataan tavoitteisiin ja omaan aikaisempaan suoriutumiseen, ei opiskelijatovereiden suorituksiin (Kohonen 2005)

- Arviointia voidaan luonnehtia myös sen tehtävän kautta.
 - Esim. toteava, motivoiva, ohjaava ja ennustava arviointi (Atjonen 2005, 144) .

Arvioinnin kohteita:

- Tuotosarviointi ja prosessiarviointi
- Pintatason oppiminen, syvätason oppiminen
- Molemmissa ”pitää sitoutua aina tavoitteisiin: ellei päämäärä ole selvillä, arviointi ajautuu väärin uomiin” (Atjonen 2007, 144).

Arvioinnin suunnittelu:

- Arvioinnin suunnittelu on tärkeä osa opintojakson suunnittelua.
- Opintojakson suunnittelun täytyy sisältää myös arvioinnin suunnittelun ja valitsemisen jokaisen opintojakson yhteydessä.
- Arviointimenetelmiä pitää myös tarkistaa ja muuttaa säännöllisesti.
- Opettajan tekemän arvioinnin, itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin tavoitteet ja perusteet pitää tuoda opiskelijoille esille.
 - Läpinäkyvyyden kautta opiskelijat ymmärtävät paremmin ”mitä häneltä odotetaan oppimistulosten saavuttamisesta” (Atjonen 2007, 86).
 - Opiskelijat sitoutuvat paremmin opiskeluun ja motivaatio kasvaa.
 - -Tavoitteet vaikuttavat myös opetuksen laadun säilymiseen.
 - Opettajan arviointityö myös helpottuu, kun perusteet ja kriteerit ovat esillä. *
- Opintojakson edetessä ja lopussa arviointi tulee toteuttaa siten kuin opiskelijoille on kerrottu tai kuten opiskelijoiden kanssa on sovittu (Atjonen 2005)

*** Esimerkki Liverpool John Moores University**

MODULE TITLE: MOTOR SKILLS
 MODULE CODE: HUMSS 3038

Module Leader:
Report Assessment Forms

Author:

Introduction	Fail (<30)	Fail	3rd -	3rd +	2.2 -	2.2 +	2.1 -	2.1 +	1st	1st (80+)	
Key criteria: clear, concise, focused: includes brief review of literature with key references, development of rationale for experiment, hypotheses. Comment:											
Method	Fail (<30)	Fail	3rd -	3rd +	2.2 -	2.2 +	2.1 -	2.1 +	1st	1st (80+)	
Key criteria: clear, concise, repeatability. Comment:											
Results <i>Discussion</i>	Fail (<30)	Fail	3rd -	3rd +	2.2 -	2.2 +	2.1 -	2.1 +	1st	1st (80+)	
Key criteria: use of figures, tables, appropriate statistics. Comment:											
<i>Discussion</i>	Fail (<30)	Fail	3rd -	3rd +	2.2 -	2.2 +	2.1 -	2.1 +	1st	1st (80+)	
Key criteria: critical evaluation of results, compare and contrast with literature, critical evaluation of experimental technique. Comment:											
Presentation	Pass	Fail	Comment:							Mark:	
References	Pass	Fail	Comment:							5% Off	

Additional Comments:

.....

Overall Grade:

Overall Mark (%):

**LIVERPOOL JOHN MOORES UNIVERSITY
CENTRE FOR SPORT AND EXERCISE SCIENCES**

Module Code and Title: HUMSS3051 - Health in the Workplace/Coursework 1 (25%)

Module Leader: :

Student:

Introduction	Fail (<30)	Fail	3rd -	3rd +	2.2 -	2.2 +	2.1 -	2.1 +	1st	1st (80+)	Weighting 15%
Comment: Rather brief - more information on essay aims would have been useful.											9
Main text	Fail (<30)	Fail	3rd -	3rd +	2.2 -	2.2 +	2.1 -	2.1 +	1st	1st (80+)	Weighting 60%
Comment: Overall, a very good effort. Your English has improved greatly & you have used literature evidence very well throughout - well done. Many important points made - sometimes you make too many points, in one paragraph.											38
Conclusion	Fail (<30)	Fail	3rd -	3rd +	2.2 -	2.2 +	2.1 -	2.1 +	1st	1st (80+)	Weighting 15%
Comment: Quite good again - fine recommendations. Conclusion as to the best type of intervention.											9
Achievement of learning outcomes: Yes - very good.											
Presentation 5%	Pass ✓	Fail	Comment: Good in general								Mark: 4.
References 5%	Pass ✓	Fail	Comment: Really very good.								4.5.

Additional Comments:

..... Excellent effort & improvement - very well done.

Overall Mark (%): 64.5%

Lopuksi

- ”Mihin ratkaisuun opettaja päätyykään arvioinnissa eli toimiiko niin kuin aikaisemmin vai ottaako mukaan jotain uusia arviointimenetelmiä tai niiden yhdistelmiä, tärkeintä on kuitenkin aina tarkastella kriittisesti, mieltä ja analysoida toimintaansa ja perustelujaan myös arvioinnin osalta: esim. mitkä tavoitteet ja arvot ovat arvioinnin taustalla ja mitä vaikutuksia arvioinnilla on opettamiseen, omaan itseen ja ennen kaikkea opiskelijaan. Arvioinnin suunnitteluun, muuttamiseen ja kokeiluun menee aikaa ja moni opettaja ehkä laskee resursseja. Omien opetusresurssien kohdentamista voisi mieltä siltä kannalta, mikä edesauttaa opiskelijoiden oppimista sillä hetkellä mutta myös koulun ulkopuolella ja koulun päättymisen jälkeen työelämässä. Tavoitteeksi voisi asettaa jonkin muun kuin pelkän episteemisen tason eli tietotason lisääntymisen ja ottaa mukaan elinikäisen oppimisen ja kehittymisen periaatteen ja kasvun opiskelijana, valmiina insinööriä ja ennen kaikkea ihmisenä”

Lähteitä

- Atjonen, P. 2005. Arviointi opetuksen ja oppimisen tueksi. Teoksessa Lyytinen, H. K. & Räisänen, A. (toim.) *Kehittämissuuntaa arvioinnista*. Koulutuksen arviointineuvosto. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino., 143-152.
- Atjonen, P. 2007. *Hyvä, paha arviointi*. Helsinki: Tammi.
- Bereiter, C. & Scardamalia, M. 1993. *Surpassing ourselves. An Inquiry into the Nature and Implications of Expertise*. Chigaco: Open Court.
- Heinonen Sari. Arvioinnin teoreettisia lähtökohtia. Teoksessa Johdatus koulutuksen uudistuvaan arviointikulttuuriin. Toim. Ritva Jakku-Sihvonen ja Sari Heinonen. Arviointi 2/ 2001. 2001.
- Huusko, M. 2008. Itsearviointi kehittävän arvioinnin menetelmänä. Teoksessa Korkeakoski, E. ja Silvennoinen, H. (toim.) *Avaimia arvioinnin ja koulutuksen kehittämiseen*. Vaajakoski: Gummerus., 127-138.
- Lindblom-Ylänne, S., Levander, L. & Wager, M. 2003. Oppimispäiväkirjat- ja portfoliot. Teoksessa Lindblom-Ylänne, S. & Nevgi, A. (toim.) *Yliopisto- ja korkeakouluopettajan käsikirja*. WSOY. Dark Oy. Vantaa.

- Kohonen, V. 2005. Arviointi autenttisemmaksi: miten Eurooppalainen kielisalkku voi edistää kielikasvatusta?. Teoksessa Jaatinen, R. ja Lehtovaara, J. (toim.) *Arviointi autenttisemmaksi. Kieltenopettajien kertomuksia opetuksen ja arvioinnin kehittämistä*. Pirkanmaan ammattikorkeakoulun julkaisusarja A. Tutkimukset ja selvitykset Nro 8. Tampere: Pirkanmaan ammattikorkeakoulu, 25-61.
- Koli, H. & Silander, P. 2002. *Oppimisprosessin suunnittelu ja ohjaus*.
- Mezirow, J. 1995. *Uudistava oppiminen. Kriittinen reflektio aikuiskoulutuksessa*. Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.
- Nunan, D. 1988. *The Learner-Centred Curriculum. A study in second language teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Räisänen, A. 2005. Kehittävään arviointiin. Teoksessa Lyytinen, H. K. & Räisänen, A. (toim.) *Kehittämissuuntaa arvioinnista*. Koulutuksen arviointineuvosto. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino., 109-128.